

רשומות

הצעות חוק

13 ביולי 1994

2292

ה' באב התשנ"ד

עמוד

544 הצעת חוק האונת סתר (תיקון), התשנ"ד-1994

[852] **הצעת חוק האזנת סתר (תיקון), התשנ"ד-1994**

- תיקון סעיף 1 .1 בסעיף 1 לחוק האזנת סתר, התשל"ט-1979¹ (להלן – החוק העיקרי), במקום ההגדרות "האזנה", "האזנת סתר" ו"שיחה" יבוא:
- "שיחה" – בדיבור או בהעברת מסר בזק, לרבות בטלפון, ברדיו טלפון, ברדיו טלפון נייד, במכשיר קשר אלחוטי, בפקסימיליה, בטלקס, בטלפרינטר, בתקשורת בין מחשבים או באמצעי בזק אחר;
- "בעל שיחה" – המדבר או מי שהשיחה היתה מיועדת אליו, או המעביר או המקבל מסר בזק, למעט מי שנותן שירותי בזק;
- "האזנה" – האזנה לשיחת הזולת, קליטת שיחה כאמור או העתקתה, והכל באמצעות מכשיר;
- "האזנת סתר" – האזנה ללא הסכמת אף אחד מבעלי השיחה;
- "מחשב" – מכשיר הפועל באמצעות תכנה, לביצוע עיבוד אריתמטי או לוגי של נתונים, לרבות ציודו ההיקפי, ומערכות התקשורת המחוברות אליו, ולרבות מערכת מחשבים, אך למעט מחשב עזר;
- "מחשב עזר" – מחשב, אשר סוגל לבצע פעולות הישוב אריתמטיות בלבד ופעולות הלוואי הכרוכות בכך;
- "בזק" – "מיתקן בזק", "מסר בזק", "קו בזק" ו"שירותי בזק" – כמשמעותם לפי חוק הבזק, התשמ"ב-1982² (להלן – חוק הבזק);
- תיקון סעיף 2 .2 בסעיף 2 לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "שלוש שנים" יבוא "חמש שנים";

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 1 כיום מוגדרת "שיחה" בסעיף 1 לחוק האזנת סתר, התשל"ט-1979 (להלן – החוק) בלשון זו: "שיחה – בדיבור או בדרך תקשורת אחרת". מתוך תפיסה שההגנה על סוד השיח אינה צריכה להיות תלויה בטכניקה של העברת המסרים, מוצע להבהיר ולקבוע במפורש שהביטוי "דרך תקשורת אחרת" כולל למעשה את כל אמצעי הטלקומוניקציה. הפירוט המוצע, של האמצעים בא להסיר ספקות שעלו מן הפסיקה בנושא, במיוחד בכל הנוגע לתקשורת אלחוטית.

לאור הכללתן של טכנולוגיות שונות של "שיחה", נוצר צורך לשנות את הגדרת "האזנה" כך שתחול במפורש הן על שמיעת שיחה, והן על קליטתה או העתקתה של שיחה.

בן נוצר צורך להגדיר "בעל שיחה", שהוא מי שהסכמתו נדרשת כדי שהאזנה לשיחה לא תיחשב להאזנת סתר. בעל שיחה בטכנולוגיות המודרניות עשוי להיות לא רק מי שמדבר אלא גם מי שמעביר מסר בזק (שולח

פקסימיליה, למשל) או מקבל מסר בזק, או מי שהשיחה מיועדת אליו אף אם אינו מדבר. אולם מהגדרת "בעל שיחה" מוצע למעט את נותני שירותי בזק (כגון הטכנאי המעביר את הודעת האיתורית), שכן אלה אינם רשאים להסכים ולאפשר בכך האזנה לשיחה.

הגדרת אמצעי הבזק ודרכי העברת מסר הבזק, הדרושים בשל הטכנולוגיות הנוכרות של "שיחה" שאובות מחוק הבזק, התשמ"ב-1982, והתקנות לפיו.

הגדרת "מחשב" ו"מחשב עזר" שאובים מהצעת חוק המחשבים, התשנ"ד-1994 (הצ"ח 2278, התשנ"ד, עמ' 478).

סעיף 2 סעיף 2 לחוק כנוסחו היום קובע לאמור:

"האזנת סתר שלא בדיון ושימוש שלא בדיון בהאזנה

2. (א) המאזין האזנת סתר שלא על פי היתר כדיון, דינו – מאסר שלוש שנים.

¹ ס"ח התשל"ט, עמ' 118; ת"ט ס"ח התש"ס, עמ' 28.
² ס"ח התשמ"ב, עמ' 218.

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "שלוש שנים" יבוא "חמש שנים";

(3) בסעיף קטן (ג), במקום "שנה" יבוא "חמש שנים";

(4) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"ד) הורשע בעבירה לפי סעיף זה, חוקר פרטי לפי חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, התשל"ב-1972³ (להלן – חוק החוקרים), רשאי בית המשפט, בנוסף לכל עונש, לשלול ממנו את רשיונו לעסוק בחוקר פרטי ולפסלו מקבלת רשיון חדש, לתקופה קצובה או לצמיתות, מי שנשלל רשיונו כאמור, לא יהיה רשאי לקיים משרד חקירות פרטיות, אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מסמכותה של ועדת משמעת לפי חוק החוקרים להפעיל סמכויותיה לפי סעיף 25 לאותו חוק אם בית המשפט לא הפעיל סמכותו לפי סעיף קטן זה."

הוספת סעיף א2

3. אחרי סעיף 2 לחוק העיקרי יבוא:

א2. (א) היועץ המשפטי לממשלה, פרקליט המדינה או הפרקליט הצבאי הראשי וכן אדם שאחד מאלה הסמיך לכך והוא תובע או ממונה על הקירה, רשאים להקשיב לדברים שנתקבלו בהאזנת סתר שלא כדין או לעיין בהם, והכל למטרת חקירת פשע או מניעת פשע או למטרת אכיפתו של חוק זה.

"שימוש כדין
בהאזנת סתר
שלא כדין

(ב) לענין סעיף זה, סמכות להקשיב – לדבות הסמכות להורות על תמלול השיחה או לעיין בתמלול."

4. בסעיף 4 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (ב), אחרי המלים "זהות האדם אשר האזנה לשיחותיו הותרה" יבוא "או תיקון סעיף 4 זהות קו הבוק או מיתקן הבוק אשר האזנה אליהם הותרה".

דברי הסבר

אשר לחוקרים פרטיים, שיש מביניהם המנהלים פעילות עבריינית זו במסגרת עיסוקם, מוצע לאפשר לבית המשפט, שעה שהוא מרשיע אותם בעבירה לפי חוק זה, לשלול מהם את רשיונם לעסוק בחוקרים; מי שנשלל רשיונו כאמור לא יהיה רשאי לקיים משרד חקירות, וזאת מבלי לגרוע מסמכותה של ועדת המשמעת לפי חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, התשל"ב-1972, להטיל עליהם סנקציות משמעתיות.

(ב) המשתמש ביועץ וללא סמכות כדין בידיעה או בתכנה של שיחה שהושגו על ידי האזנת סתר, בין שנעשתה כדין ובין שנעשתה שלא כדין, או המגלה ידיעה או תוכן שיחה כאמור ביועץ לאדם שאינו מוסמך לקבלה, דינו – מאסר שלוש שנים.

(ג) המציב או המתקין מבשיר למטרת האזנת סתר שלא כדין או כדי לאפשר שימוש בו למטרה האמורה, דינו – מאסר שנה.

3 סעיף על אף האיסור הגורף לעשות כל שימוש בידיעה או בתוכן שיחה שהושגו בדרך של האזנת סתר, מוצע לאפשר לעומדים בראש מערך התביעה הכללית לעשות שימוש בחומר שנתקבל בהאזנת סתר שלא כדין לצורך חקירה או מניעה של פשע. בשקלול הערכים ובשים לב למיעוט האנשים שלהם מותר יהיה השימוש, יש להעדיף את האינטרס של המלחמה בפשיעה. יתר על כן, אחרת מתעורר קושי להגיש אישומים על האזנת סתר דווקא, ויהיה בכך כדי להכשיל את מטרתו העיקרית של החוק (ר' בג"צ 3815/90, 3816, גילת ואח' נ. שר המשטרה ואח', פד"י מה(3) 414).

מחמת ריבוי העבריינות בתחום זה ולעומתה קולת הענישה הנוהגת, מוצע להחמיר את העונש המרבי הקבוע היום בחוק על האזנת סתר ושימוש בידיעות שהושגו בדרך של האזנת סתר, ולהעמידו על חמש שנים. המציב או המתקין מבשיר כדי לאפשר האזנת סתר לא ראוי שיינקא יותר מן המזמין, ועל-כן מוצע להשוות את עונשו לזה של המאזין. הכוונה היא להרתיע ולנסות למגר את התופעה, כך שניתן יהיה לאפשר פרטיות וסוד שיח גם בעידן הטכנולוגיה המתקדמת בתחום התקשורת.

³ ס"ח התשל"ב, עמ' 90.

(2) בסעיף קטן (ד), במקום "לשר המשפטים" יבוא "ליועץ המשפטי לממשלה".

הוספת סעיף 5א. 5. אחרי סעיף 5 לחוק העיקרי יבוא:

5א. (א) שר רשאי, אם נתבקש לכך בכתב מאת ראש רשות בטחון, להתיר בכתב האזנה לשיחות המתנהלות באלחוט או ברדיו טלפון נייד, לצורך איתור ומניעה של דליפת מידע בטחוני.

(ב) היתר השר לפי סעיף זה יינתן לתקופה שהוא יקבע ועל פי כללים שיקבע שר הבטחון בהתייעצות עם שר המשפטים.

תיקון סעיף 6. 6. בסעיף 6 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), במקום "ובהעדרו – נשיא תורן של בית-משפט מחוזי" יבוא "או סגן הנשיא שהסמיכו הנשיא לענין זה", ובמקום הסיפה המתחילה במלים "אם שוכנע" יבוא "אם שוכנע שהרבר דרוש לגילוי, לחקירה או למניעה של עבירות מסוג פשע, או לגילוי או לתפיסה של עבריינים שעברו עבירות כאמור";

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 6 לחוק העיקרי קובע לאמור:

סעיף 6. "האזנת סתר למניעת עבירות

6. (א) נשיא בית משפט מחוזי, ובהעדרו – נשיא תורן של בית משפט מחוזי, רשאי לפי בקשת קצין משטרה מוסמך, להתיר בצו האזנת סתר אם שוכנע שהרבר דרוש למניעת עבירות או לגילוי עבריינים.

(ב) הבקשה תידון במעמד צד אחד בלבד, ומטעם המבקש יתייצב קצין בדרגת סגן ניצב ומעלה.

(ג) סירב השופט להעניק היתר כמבוקש, רשאי היועץ המשפטי לממשלה או נציגו לערער על ההחלטה לפני נשיא בית המשפט העליון או שופט בית המשפט העליון שנשיאו מינהו לכך.

(ד) בהיתר לפי סעיף זה יתוארו זהות האדם אשר האזנה לשיחותיו הותרה, ומקום השיחות או סוגן, הכל אם הם ידועים מראש; בן יפורטו דרכי האזנה שהותרו.

(ה) בהיתר תפורש תקופת תקפו; התקופה לא תעלה על שלשה חדשים מיום נתינת ההיתר; ההיתר ניתן לחידוש מפעם לפעם.

(ו) המפקח הכללי של המשטרה יגיש מדי חודש ריבון וחשבון לשר הפנים על ההיתרים שניתנו לפי סעיף זה ועל תנאייהם; שר הפנים יעביר העתקים מדוחות אלה לשר המשפטים אחת לשלושה חדשים.

לפסקה (1) המוצעת

מאחר שאין עוד כיום "נשיא תורן" לבית-משפט מחוזי, מוצע לאפשר לנשיא בית-המשפט להסמיך סגן נשיא לענין מתן היתרים להאזנה.

כן מוצע לצמצם את האפשרות לעשות שימוש בהאזנת סתר בחקירות פליליות של עבירות פשע בלבד.

סעיף 4 לחוק קובע לאמור:

סעיף 4. "האזנה למטרת בטחון המדינה

4. (א) שר רשאי, אם נתבקש לכך בכתב מאת ראש רשות בטחון ואם שוכנע כי הדבר דרוש מטעמי בטחון המדינה, להתיר בכתב האזנת סתר.

(ב) בהיתר לפי סעיף זה יתוארו זהות האדם אשר האזנה לשיחותיו הותרה, ומקום השיחות או סוגן, הכל אם הם ידועים מראש; בן יפורטו דרכי האזנה שהותרו.

(ג) בהיתר תפורש תקופת תקפו; התקופה לא תעלה על שלשה חדשים מיום נתינת ההיתר; ההיתר ניתן לחידוש מפעם לפעם.

(ד) היה ההיתר מאת שר הבטחון – יודיע שר הבטחון מיד לראש הממשלה על מתן ההיתר או על חידושו; השר יודיע לשר המשפטים אחת לשלשה חדשים על היתרים שניתנו לפי פרק זה.

מוצע לעגן בחוק את האפשרות לקבל היתר להאזנת סתר גם שלא לפי זהות האדם, אלא לפי זהות קו הבזק או מיתקן הבזק שהאזנת הסתר אליו מתבקשת. (סעיף קטן (א) המוצע).

כן מוצע שהדיווח על האזנות הסתר לא יהיה לשר המשפטים אלא ליועץ המשפטי לממשלה, המוסמך להורות למשטרה בכל הנוגע לחקירות שהיא עורכת ושטיב משרתו וסמכויותיו מנותקים מהקשרים פוליטיים, העלולים להשתרבב לעתים לחקירות. (סעיף קטן (ד) המוצע).

סעיף 5 מוצע לאפשר לרשות בטחון, לפי היתר שיהיה מוגבל בזמן, לבצע האזנות לתקשורת העוברת באלחוט, וזאת על מנת למנוע דליפות של מידע בטחוני, ולהיות ערים לדליפות כאמור.

- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "הבקשה תידון" יבוא "הבקשה תהיה על פי טופס שייקבע בתקנות והיא תידון";
- (3) בסעיף קטן (ד), אחרי המלים "זהות האדם אשר האזנה לשיחותיו הותרה" יבוא "או זהות קו הבזק או מיתקן הבזק אשר האזנה אליהם הותרה".
- (4) במקום סעיף קטן (ו) יבוא:
- "(ו) המפקח הכללי של המשטרה יגיש מדי חודש דין וחשבון ליועץ המשפטי לממשלה על ההיתרים שניתנו לפי סעיף זה ועל תנאיהם."
- (5) אחרי סעיף קטן (ו) יבוא:
- "(ז) שר המשטרה יפרסם מדי שנה בהודעה ברשומות את מספר ההיתרים שניתנו לפי פרק זה בציון מספר האנשים, קווי הבזק ומיתקני הבזק, אשר האזנה אליהם הותרה."

7. בסעיף 7 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ב) נתן המפקח הכללי של המשטרה היתר לפי סעיף זה, יודיע על כך בכתב מיד ליועץ המשפטי לממשלה; היועץ המשפטי לממשלה רשאי לבטל את ההיתר."
8. בסעיף 8 לחוק העיקרי –
- (1) בפסקה (1), בסיפה, במקום הגדרת "רשות הרבים" יבוא:
- "רשות הרבים" – מקום שאדם סביר יכול היה לצפות ששיחותיו יישמעו ללא הסכמתו, וכן מקום שבו מוחזק אותה שעה עצור או אסיר;";

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 7 סעיף (ד) (א) ו-(ב) לחוק, כנוסחו היום קובע לאמור:
- "האזנת סתר במקרים דחופים
7. (א) שוכנע המפקח הכללי של המשטרה כי לשם מניעת פשע או גילוי מבצעיו יש צורך בהאזנת סתר שאיננה סובלת דיחוי וכי אין סיפק לקבל בעוד מועד היתר לפי סעיף 6, רשאי הוא להתיר בכתב את ההאזנה; ההיתר יכולול פרטים כאמור בסעיף 6(ד) ומשך תקפו לא יעלה על ארבעים ושמונה שעות.
- (ב) נתן המפקח הכללי של המשטרה היתר לפי סעיף זה, יודיע על כך מיד בכתב לשר הפנים, ושר הפנים רשאי לבטל את ההיתר. שר הפנים יעביר העתקים מהודעות אלה לשר המשפטים אחת לשלושה חודשים.
- (ג) ..."
- כשקיים צורך דחוף בהאזנת סתר שאינה סובלת דיחוי וכשאין סיפק לקבל בעוד מועד היתר, רשאי מפכ"ל המשטרה להתיר את ההאזנה בעצמו, אולם הוא הייב להודיע על כך מיד לשר המשטרה, וזה רשאי לבטל את ההיתר. מוצע שגם סמכות זו תועבר מן השר ליועץ המשפטי לממשלה, ובכך תובטח מבחינה ציבורית, ביקורת חמורה יותר, גם אם היא ביקורת בדיעבד, על שיקול הדעת בהוצאת ההיתר ללא אישורו של בית המשפט.
- השיקול של חומרת העבירה מצדיק את השימוש בכלי חקירתי בעייתי זה.
- לפסקה (2) המוצעת
- כיום קבועים הטפסים בתקנות בתי המשפט (סדרי דין לענין האזנת סתר), התשמ"ה-1985 (ק"ת התשמ"ה, עמ' 530), מוצע שהתקנות יהיו לפי החוק.
- לפסקה (3) המוצעת
- לגבי האזנות סתר למניעת עבירות וגילוי עבריינים, מוצע לאפשר קבלת היתר לפי זהות קו הבזק ולא רק לפי זהות האדם. אפשרות זו מפורטת כיום בטפסים שבתקנות הנזכרות, ומוצע לעגנה בחוק. (ראה גם דברי ההסבר לסעיף 4).
- לפסקה (4) המוצעת
- כמוצע בסעיף 4 לגבי שר שנתן היתרים להאזנת סתר, מוצע שהדיווח על מפכ"ל המשטרה יהיה ליועץ המשפטי לממשלה ולא לשר.
- לפסקה (5) המוצעת
- מוצע לחייב פרסום שנתי של מספר האזנות הסתר שנעשו למטרת מניעת עבירות וגילוי עבריינים. התפיסה היא כי זהו חלק מהופש המידע הראוי במדינה דמוקרטית ויש לאפשר לאזרחים לקבל את התמונה הכוללת של היקף האזנות הסתר הנעשות במדינה.

(2) במקום פסקאות (4) ו-(5) יבוא:

"(4) האזנה בידי עובד משרד התקשורת או בידי בעל רשיון או עובדו, לצורך מתן השירות או לצורך ביקורת תקינות קו הבזק או קיום הוראות חוק הבזק או פקודת הטלגרף האלחוטי [נוסח חדש], התשל"ב-1972; לענין פסקה זו – "בעל רשיון" לפי חוק הבזק או לפי הפקודה האמורה;

(5) האזנה של בעל רשיון על פי כל דין בתחום הרשאתו;

(6) האזנה במערכת אלחוטית בתחומי התדרים של תוכבי רדיו ושל שידורים לציבור."

9. אחריו סעיף 9 לחוק העיקרי יבוא:

9א. (א) על אף האמור בסעיף 9, רשאי שר להתיר האזנת סתר לפי פרק ב' אם שוכנע שיש יסוד לחשד שעורך דין, רופא, פסיכולוג או כהן דת מעורב בעבירה מסוג פשע שיש בה סכנה לפגיעה בבטחון המדינה.

(ב) על אף האמור בסעיף 9, רשאי בית המשפט להתיר בצו האזנת סתר לשיחה שהעדות עליה חסויה, אם שוכנע שיש יסוד לחשד שעורך דין, רופא, פסיכולוג או כהן דת מעורב בעבירה ושהאזנת הסתר חיונית למניעתה או לחקירתה; לענין סעיף זה. "עבירה" – רצח, הריגה או עבירה מסוג פשע שיש בה סכנה לפגיעה בבטחון המדינה. עבירה של עסקת סמים כהגדרתה בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973, או קשר לעבור אחת העבירות האמורות.

(ג) בקשה להיתר להאזנת סתר לפי סעיף קטן (ב) תוגש באישור היועץ המשפטי לממשלה או פרקליט המדינה על פי טופס שייקבע בתקנות.

ד ב ר ו ה ס ב ר

בעלי רשיונות אחרים הנותנים שירותים ומבקרים את תקינות הקווים ואת קיום הוראות החוקים הרלוונטיים; אולם מוצע לחייבם להודיע לבעלי השיחה על ההאזנה עם תחילתה. כן מוצע, בעקבות ההרחבה המפורשת של תחולת החוק גם על תקשורת אלחוט, להגן על תוכבי רדיו הפועלים כדין ועל תחומי התדרים של שידורים לציבור.

סעיף 9 סעיף 9 לחוק, כנוסחו היום, קובע לאמור:
"האזנות סתר"

9. חוק זה אינו בא להתיר האזנת סתר לשיחה שעדות עליה חסויה לפי סעיפים 48 עד 51 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971.

כיום חל, אם כן, איסור מוחלט להאזין בסתר לשיחות של בעלי התסיונות לפי פקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971. בית המשפט העליון מתת ביקורת על האיסור הגורף (עתה"ס 1/81 מדינת ישראל נ' פלוני, פד"י לו(1) 614). מוצע לסייג במידת מה את מוחלטותו של האיסור, ולאפשר לבית המשפט להתיר האזנת סתר כאשר יש יסוד לחשד שבעל המקצוע עצמו מעורב בעבירה. והאזנת הסתר חיונית לחקירתה או למניעתה.

סעיף 8 לפסקה (1)

סעיף 8 כנוסחו היום, קובע לאמור:

"האזנות שאינן טעונות היתר"

8. האזנות סתר אלה אינן טעונות היתר לפי חוק זה:
(1) האזנה לשיחה ברשות הרבים...;

לענין פסקה זו "רשות הרבים" – לרבות מקום שבו מוחזק אותה שעה עצור או אסיר."

בפסיקה נמתחה ביקורת על הנוסח הכללי והסתמי של הביטוי "רשות הרבים" (ע"פ 949/80 שוהמי ואח' נ. מדינת ישראל, פד"י לה(4) 62). מוצע לקבוע מבחן, המסתמך על ציפיותיהם הסבירות של המשותחים.

לפסקה (2)

עם ההרחבה המפורשת של הגדרת "שיחה" ו"בעל שיחה", כמוצע בסעיף 9, מוצע להרחיב גם את ההגנות. זאת רק לגבי עובדי משרד התקשורת, כי אם גם לגבי

⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 25, עמ' 505.

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 420.

⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 27, עמ' 526.

(ד) ניתן היתר להאזנת סתר לפי סעיף קטן (ב) תהיה ההאזנה על דרך של הקלטה בלבד וחומר ההקלטה יועבר לעיונו של בית המשפט שנתן את ההיתר באופן שייקבע בתקנות.

(ה) בית המשפט רשאי להאזין להקלטה או להורות על עריכת תמליל ולעניין בו, ורשאי הוא לעשות בו אחד מאלה במעמד המבקש.

(ו) מצא בית המשפט כי חומר ההקלטה כולל חומר חקירה הנוגע לעבירה שבשלה ניתן ההיתר או לעבירה אחרת מסוג פשע, יורה על העברתו של חומר זה בלבד למבקש ההיתר בדרך שתיקבע בתקנות. מצא בית המשפט כי חומר ההקלטה אינו כולל חומר חקירה כאמור – יורה בית המשפט על אופן הטיפול בו.

(ז) לענין סעיף זה, "בית המשפט" – נשיא של בית משפט מחוזי או סגן הנשיא שהסמיכו הנשיא לענין סעיף זה.

10. אחרי סעיף 10 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיף 10א

"סמכויות עור 10א. מי שמוסמך להתיר האזנת סתר לפי חוק זה, רשאי להתיר גם כניסה למקום לצורך התקנת האמצעים הנדרשים להאזנה, פירוקם וסילוקם; הרשות להיכנס ופרטי המקום אליו תותר הכניסה יפורטו בהיתר."

תיקון סעיף 13

11. בסעיף 13 לחוק העיקרי –

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) דברים שנקלטו בדרך של האזנת סתר שלא לפי חוק זה או בניגוד להוראותיו, לא יהיו קבילים כראיה בבית המשפט, אלא בהליך פלילי בשל עבירה לפי חוק זה או אם בית המשפט הורה בצו על קבילותה לאחר ששוכנע, מטעמים מיוחדים שיפרט, שהאזנת סתר כזו תהיה על דרך של הקלטה בלבד; מוצע שהחומר יועבר לבית המשפט, אשר יהליט באיזו מידה יש להעבירו למבקש ההיתר."

ד ב ר י ה ס ב ר

(ב) דברים שנקלטו בהאזנה כדין לפי סעיף 7 לא יהיו קבילים כראיה אם לא אושרה ההאזנה כאמור באותו סעיף.

(ג) דברים שנקלטו כדין בדרך האזנת סתר לא יהיו קבילים כראיה אלא בהליך פלילי שאינו על פי קובלנה.

(ד) אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע מטענה בדבר קבילות ראיה גם אם נקלטה בדרך האזנת סתר בהתאם להוראות חוק זה."

החוק קובע כלל מוחלט של אי-קבילות לגבי דברים שנקלטו בהאזנת סתר בלתי חוקית – כלל המהווה חריג לדיני הראיות הנהוגים המתירים קבלת ראיה שהושגה אפילו תוך ביצוע עבירות המורות בהרבה. מוצע לדמות את סעיף זה ראיות בחוק האזנת סתר לזה שבחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, העוסק בזכויות בעלות אופי דומה, בכך שתינתן אפשרות לבית-המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להורות על קבלת הראיה; מוצעת נוסחה של איוון לשיקול דעתו של בית-המשפט בין צורכי גילוי האמת ועשיית הצדק לבין מניעת הפגיעה בזכויות הפרט. אותם כללים יוחלו גם על בית-דין.

על מנת לאזן בין צורכי אכיפת החוק לבין הרצון להגן על מקצועות אלה, המצריכים דיסקרטיות מטיבם, מוצע להגביל את האפשרות רק להשרד לעבירות של רצח, הריגה, פשע שיש בו סכנה לבטחון המדינה או עבירות סמים, ולהזיק בקשה חריגה כזו לאישורו של היועץ המשפטי לממשלה או פרקליט המדינה.

האזנת סתר כזו תהיה על דרך של הקלטה בלבד; מוצע שהחומר יועבר לבית המשפט, אשר יהליט באיזו מידה יש להעבירו למבקש ההיתר.

סעיף 10 ברוח חוקי היסוד, מוצע לעגן במפורש בחוק את סמכויות העור הנדרשות לצורך ביצוע האזנת סתר.

סעיף 11 לפסקה (1)

סעיף 13 לחוק, כנוסחו היום, קובע לאמור:

"ראיות

13. (א) דברים שנקלטו בדרך האזנת סתר בניגוד להוראות חוק זה, לא יהיו קבילים כראיה בבית משפט.

כי בנסיבות הענין הצורך לקבל את הדברים כראיה לשם גילוי האמת ועשיית הצדק עדיף על הצורך שלא לקבלם כדי למנוע את הפגיעה בזכויות הפרט; לענין סעיף זה, "בית המשפט" – לרבות בית דין.

(א1) בקשה למתן צו לפי סעיף קטן (א) תהיה באישור היועץ המשפטי לממשלה, פרקליט המדינה או הפרקליט הצבאי הראשי, והדיון בה יהיה, בשינויים המחוייבים, לפי סעיף 46 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971.

(א2) כדי להחליט בדבר קבילות כאמור בסעיף קטן (א), רשאי בית המשפט להקשיב לדברים או לעיין בהם; לענין פסקה זו סמכות להקשיב כמשמעותה בסעיף 2א(ב).

(א3) בית המשפט שהחליט על קבילותה של ראיה לפי סעיף קטן (א) רשאי לשמוע אותה בדלתיים סגורות.

(2) בסעיף קטן (ג) בטופו יבוא: "או בהליך משמעותי נגד עובד ציבור כהגדרתו בסעיף 2 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, או נגד מי שהוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963, הוחל עליו."

(3) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג1) דברים שנקלטו כדין בדרך האזנת סתר יהיו קבילים כראיה בהליך פלילי להוכחת כל עבירה."

תיקון סעיף 15 .12 בסעיף 15 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), אחרי "רשאי" יבוא "בהתייעצות עם שר המשפטים".

(2) בסעיף קטן (ב), אחרי "יתקין" יבוא "בהתייעצות עם שר המשפטים".

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (2)

באשר לקבילותם של דברים שנקלטו בדרך של האזנת סתר כדין, המוגבלת אף היא לפי החוק, מוצע לאפשר גם בהליכים משמעותיים.

לפסקה (3)

למען הסר ספק מוצע להבהיר שדברים שנקלטו בדרך של האזנת סתר כדין יהיו קבילים כראיה בהליך פלילי להוכחת כל עבירה, ולא רק להוכחת פשע.

סעיף 12 מוצע שתקנות לפי חוק האזנת סתר יצריכו התייעצות עם שר המשפטים.

כדי לא לפתוח פתח רחב מדי לעשיית שימוש בפירותיה של האזנה בלתי חוקית, ייבדקו בקשות להורות על קבלת הראיה מראש בבית המשפט והן יוגשו רק על פי אישור היועץ המשפטי לממשלה, פרקליט המדינה או הפרקליט הצבאי הראשי.

לצורך ההחלטה בדבר קבילות הראיה יש לאפשר לבית-המשפט להאזין לשיחה או לעיין בחומר על מנת שיוכל להפעיל את שיקול דעתו.

ראיה שהוחלט על קבילותה תוכל להישמע בדלתיים סגורות.

⁷ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

⁸ ס"ח התשכ"ד, עמ' 50.